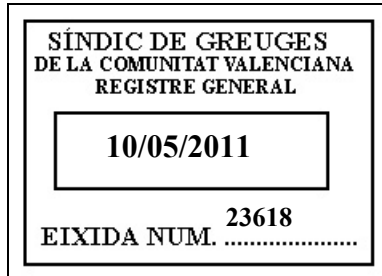

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Conselleria de Sanitat
Hble. Sr. Conseller
C/ Misser Mascó, 31-33
VALENCIA - 46010 (València)

=====
Ref. queixa núm. 110045
=====

Assumpte: discriminació del valencià en serveis públics.

Hble. Sr. Conseller,

Vam rebre en esta institució un escrit signat pel (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestava els fets i consideracions següents:

- *“Que en data 29 de desembre de 2010 va anar a la consulta del servei mèdic d’otorinolaringologia del centre d’especialitats Pare Porta de València.*
- *Que “... en totes les consultes realitzades he sigut testimoni d’un total incompliment de la normativa sobre oficialitat del valencià no m’he trobat amb cap retolació en valencià, totes les notes informatives i cartells estan únicament en Castellà, no m’ha atès cap, auxiliar o personal d’informació en valencià. Fins i tot, les citacions a noves consultes son monolingües en castellà”.*
- *Que sol·licita a la Conselleria de Sanitat el respecte degut a la legalitat vigent en matèria dels drets lingüístics i una solució encaminada al cessament immediat en l’absoluta discriminació lingüística dels ciutadans que parlem la llengua pròpia d’aquesta comunitat autònoma.”*

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li’n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l’article 18.1 de la llei esmentada a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d’aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La comunicació rebuda de la Agència Valenciana de Salut (Direcció General de qualitat i Atenció al Pacient) donava compte del següent:

“... Les deficiències detectades per (...) al centre especialitats “El Grao” (Pare Porta), seràn subsanades per la Direcció que adopta el seu compromís de comprovar-los i corregir-los en el temps més breu possible.

La Direcció sol·licita disculpes per les mencionades deficiències i agràix a (...) la notificació de les mateixes per a la seua prompta resolució...”

En primer lloc, i com a qüestió prèvia, hem de concloure que no ha estat possible determinar la realitat dels fets denunciats davant d'esta institució, tenint en compte que l'interessat no ha aportat, en via d'al·legacions, cap dada que desvirtue el que s'ha informat per l'Administració sanitària.

No obstant això, el Síndic de Greuges com a defensor dels drets lingüístics dels valencians, no pot sinó fer una reflexió sobre la cooficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana.

L'art. 3 de la Constitució espanyola assenyala el castellà com a llengua oficial de l'Estat i el deure de tots els espanyols de conèixer-la i el dret d'usar-la, i indica que la resta de llengües espanyoles seran també oficials en les respectives comunitats autònomes d'acord amb els seus estatuts.

Este article també declara que la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en l'art. 7, dins el títol I, estableix el que segueix:

1. Els dos idiomes oficials de la Comunitat autònoma són el valencià i el castellà. Tothom té dret a conèixer-los i usar-los.
2. La Generalitat Valenciana garantirà l'ús normal i oficial de les dues llengües i adoptarà les mesures necessàries per assegurar-ne el coneixement.
3. Ningú podrà ser discriminat per raó de la seua llengua.
4. S'atorgarà especial protecció i respecte a la recuperació del valencià.
5. La Llei estableix els criteris d'aplicació de la llengua en l'administració i en l'ensenyament.
6. Mitjançant una llei es delimitaran els territoris en què predomine l'ús d'una llengua o de l'altra, com també els que puguen exceptuar-se de l'ensenyament i l'ús de la llengua pròpia de la Comunitat.

Tot desplegant les previsions estatutàries, la Llei de la Generalitat Valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, dedica el primer capítol del seu títol primer a l'ús oficial del valencià en l'administració pública.

L'art. 2n d'esta Llei assenyala que el valencià és la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, i que tots els ciutadans tenen dret a conèixer-lo i usar-lo, tant oralment i per escrit, en les relacions privades i en les instàncies públiques.

L'art. 3r estableix, a més a més, que no pot derivar-se en valencià qualsevol forma de discriminació o exigència de traducció.

L'art. 10 reitera que en territori de la Comunitat Valenciana tots els ciutadans tenen dret a dirigir-se i relacionar-se amb la Generalitat, els ens locals i la resta de caràcter públic en valencià.

Finalment, l'art. 16 estableix que les empreses de caràcter públic, com també els servicis públics dependents directament de l'administració han de garantir que els seus treballadors que tinguen relació directa amb el públic tinguen el coneixement suficient de valencià per a atendre amb normalitat el servici que tenen encomanat.

En l'àmbit de la legislació bàsica estatal, l'art. 35. d de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, declara que els ciutadans, en les seues relacions amb les administracions públiques, tenen dret a utilitzar les llengües oficials en el territori de la seua comunitat autonòmica, d'acord amb el que preveu esta llei i la resta de l'ordenament jurídic.

De tot el que hem dit es poden extraure la conclusion següent:

La Generalitat Valenciana, en compliment del mandat estatutari contingut en l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat recuperar l'ús social i oficial del valencià.

L'esmentada llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com a llengua històrica i pròpia del nostre poble” i, d'altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no sols l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant de privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma oficial propi han legislat sobre la matèria, mitjançant les denominades lleis de normalització lingüística, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial de la llengua cooficial amb l'objectiu que esta abastara cotes semblants a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial del territori espanyol.

La persecució d'estos legítims objectius, reconeguts en la legislació autonòmica davall l'empара atorgada por la Constitució, no pot però desconéixer, i de fet no ho desconeix, que l'article 14 de la Constitució establix el principi d'igualtat, amb interdicció de totes maneres de discriminació, inclosa la discriminació per motiu de llengua, i la declaració de l'article 3 del mateix text constitucional, que establix expressament el dret de tots els ciutadans a usar la llengua espanyola.

En este sentit, la pròpia Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de llengua, declara en l'article 4, que "(...) en cap cas es podrà seguir discriminació pel fet d'emprar qualssevol de les dues llengües oficials" de la Comunitat Valenciana.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels mandats continguts en els preceptes anteriorment esmentats és el dret que assistix qualsevol ciutadà, en les seues relacions amb l'Administració, a triar la llengua en què este desitge que es produïsquen les comunicacions i la tramitació dels expedients, i en sorgix el correlatiu deure de l'Administració de respectar esta elecció i d'emprar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haguera estat triat.

De conformitat amb tot el que hem dit, dirigim **a la Conselleria de Sanitat i, en concret a la Direcció General de Qualitat i Atenció al Pacient el sigüent RECORDATORI de deures legals**. Se li recorda l'obligació de garantir que, en els servicis públics directament dependents de l'Administració pública, tinguen el suficient coneixement de valencià per a atendre amb normalitat el servicí que tenen encomanat, de manera que no es produïska cap discriminació ni exigència de traducció.

Y **RECOMANACIÓ** perquè adopte les mesures necessàries en l'àmbit de les seues competències o s'inste l'òrgan competent perquè, en tot cas, es garantisca el dret dels ciutadans a expressar-se en valencià en les instal·lacions on es van produir els fets objecte de la queixa, en els termes de l'anterior recordatori de deures legals.

D'acord amb la normativa citada, li agraïm que ens remeta en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació del recordatori de deures legals que es fa o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

En transcórrer el termini d'una setmana, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana